

Даниял кітабы - Елуінші бөлім

Даниял 8-тараудағы пайғамбарлық құпияларды ашу: Палмонидің аяны

Jeff Pippenger

2024-01-14

Даниял кітабының сегізінші тарауында Даниялға Киелі кітап пайғамбарлығындағы патшалықтар туралы аян беріледі, содан кейін ол сұрақ пен жауап түрінде берілген көктегі сұхбатты естиді.

Сонда мен бір киелінің сөйлеп тұрғанын естідім; және сөйлеп тұрған әлгі белгілі киеліге басқа бір киелі былай деді: «Күнделікті құрбандыққа, қаңыратып кетіретін заңсыздыққа қатысты, қасиетті орынды да, жасақты да тапталуға беру жайындағы аян қашанға дейін созылады?» Сонда ол маған былай деді: «Екі мың үш жүз күнге дейін; содан кейін қасиетті орын тазартылады». Даниял 8:13, 14.

Алғашқы он екі аят аянды білдіреді, ал он үшінші және он төртінші аяттар басқа бір аянды айқындайды. «алып тастау» деп аударылатын екі түрлі еврей сөзі және «киелі орын» деп аударылатын екі түрлі еврей сөзі сияқты, Даниял кітабының сегізінші тарауында «аян» деп аударылатын екі түрлі еврей сөзі де бар.

«Алынып тастау» деп аударылған екі сөзге қатысты Адвентизм теологтары бұл екі сөздің де «жою», «алып тастау» деген мағынада түсінілуі тиіс екенін алға тартады. «Ғибадатхана» деп аударылған екі сөзге қатысты Адвентизм теологтары бұл екі сөздің де «Құдайдың ғибадатханасы» деп түсінілуі тиіс екенін алға тартады, ал «аян» деп аударылған екі сөзге келгенде, Адвентизм теологтары тағы да осы екі сөздің арасындағы айырмашылықтарды елемей өтеді. Бұл айырмашылық Даниял үшін соншалық маңызды болғандықтан, ол әдейі екі мүлде бөлек еврей сөзін қолданды, сондықтан біз де бұл айырмашылықты айқындап, сақтауға тиіспіз. Он үшінші аяттағы «аян» сөзі — еврейше «chazon» сөзі, және ол түс, ашылым немесе құдайлық хабар — аян дегенді білдіреді.

«Аян» деген сөз Даниял кітабының сегізінші тарауында он рет кездеседі, бірақ ол еврей тіліндегі екі түрлі сөзді білдіреді. Он үшінші аятта кездесетін «chazon» сөзі бірінші аятта да, содан кейін екінші аятта екі рет, әрине он үшінші аятта, сондай-ақ он бесінші, он жетінші және жиырма алтыншы аяттардың әрқайсысында бір реттен кездеседі. Даниял кітабының сегізінші тарауында «аян» сөзі кездесетін он жағдайдың жетеуінде ол «chazon» сөзі болып, жай ғана «аян» дегенді білдіреді.

Даниял кітабының сегізінші тарауында «аян» сөзі кездесетін қалған үш жерде ол «көрініс» немесе «келбет» дегенді білдіретін еврейше «mareh» сөзі болып табылады. Сегізінші тарауда еврейше «mareh» сөзі тағы бір жерде «аян» деп емес, «келбет» деп аударылған, осылайша бұл сөздің мағынасы неғұрлым дәл айқындалған. Мағыналары бір-біріне соншалық жақын болғандықтан, аудармашылар оларды бір сөз ретінде қарастыратындай екі түрлі еврей сөзін Даниял неге қолданды? Мұның маңызы бар ма?

«Құдай сөзіндегі әрбір принциптің өз орны бар, әрбір ақиқаттың өз маңызы бар. Ал тұтас құрылым, өзінің жоспары мен жүзеге асырылуында, Өз Авторы туралы куәлік береді. Мұндай құрылымды Шексіздің ақылынан басқа ешбір ақыл ойлап таба да, жасай да алмас еді». Education, 123.

Екінші сұрақтың жауабы — Иә: Даниялдың бұл айырмашылықты не үшін жасағаны шынында да маңызды; сондықтан Даниялдың неге мұндай айырмашылық жасағанын сұрайтын бірінші сұрақты түсінуге ұмтылу пайғамбарлықты зерттеушінің жауапкершілігіне айналады. Оның “sanctuary” деп аударылған сөзге және “take away” деп аударылған сөзге қатысты жасаған айырмашылықтарының мәңгілік салдары бар, ендеше “vision” деп аударылған сөзге келгенде неге біреу маңыздылығы бұдан кем болады деп күтсін? “Әрбір дерек” “Құдай сөзінде” “өз ықпалына” ие, әрі ол пайғамбарлық “құрылымға” және пайғамбарлық “орындалғанда,” оның жүзеге асуына әсер етеді.

Сегізінші тараудағы «аян» сөзін қарастыра бастағанымызда, Даниялдың куәлігіне «қатысы» бар бір «дерек» — Даниялдың сегізінші тарауы, он үшінші аяттағы сұраққа: «Екі мың үш жүз кеш пен таңға дейін; содан кейін киелі орын тазарады», — деп жауап бергеннің кім болғаны.

Мен қарастырмақ ниет етіп отырған Даниял кітабының сегізінші тарауына тікелей қатысы бар төрт дерек бар. Соның бірі — Ұлай өзені туралы аяанның соңғы күндерге арналған пайғамбарлық ретінде айқындалғаны, әрі оның 1798 жылы «ақыр заман уақытында» «ашылған» Даниял кітабының «білімінің» де символы болып табылатыны.

«Құдай Сөзін әлдеқайда жақынырақ зерттеу қажеттілігі бар. Әсіресе Даниял мен Аян кітабы біздің қызметіміздің тарихында бұрын-соңды болмағандай назарға алынуға тиіс. Кейбір мәселелерде римдік билік пен папалыққа қатысты азырақ айтуымыз мүмкін, бірақ біз Құдай Рухының жетелеуімен пайғамбарлар мен елшілердің жазғандарына назар аудартуға тиіспіз. Киелі Рух, пайғамбарлықтың берілуінде де, әрі суреттелген оқиғаларда да, істерді адамдық құрал көзден таса болып, Мәсіхте жасырын қалатындай, ал көктегі Жаратушы Ие Құдай мен Оның заңы дәріптелетіндей етіп қалыптастырған.»

«Даниял кітабын оқыңдар. Онда бейнеленген патшалықтардың тарихын тармақ-тармақ етіп еске түсіріңдер. Мемлекет қайраткерлерін, кеңестерді, қуатты әскерлерді көріп, Құдайдың адамдардың тәкаппарлығын қалай төмендетіп, адамдық даңқты топыраққа қалай салғанын қараңдар. Ұлы деп тек жалғыз Құдай ғана көрсетілген. Пайғамбардың аянында Ол бір күдіретті билеушіні құлатып, екіншісін көтеріп тұрғаны көрінеді. Ол ғаламның Әміршісі, Өзінің мәңгілік Патшалығын орнатуға таяу тұрған — Көнеден бар Болушы, тірі Құдай, бүкіл даналықтың Бастауы, бүгінгінің Билеушісі, болашақты Аян етуші ретінде ашылып көрсетіледі. Адамның өз жанын бос нәрсеге көтергенінде оның қаншалықты кедей, қаншалықты дәрменсіз, қаншалықты қысқа ғұмырлы, қаншалықты қателескіш, қаншалықты айыпты екенін оқып, ұғыныңдар.»

Киелі Рух Ишая арқылы біздің назарымызды басты назар аударылуға лайық Нысан ретінде Құдайға, тірі Құдайға — Мәсіхте ашылған Құдайға аударады. «Өйткені бізге бала туды, бізге Ұл берілді; билік Оның иығында болады; әрі Оның есімі Ғажайып,

Кеңесші, Құдіретті Құдай, Мәңгілік Әке, Тыныштық Әміршісі деп аталады» [Ишая 9:6].

“Даниялдың Құдайдан тікелей алған нұры айрықша осы соңғы күндер үшін берілді. Ол Шинардың ұлы өзендері — Ұлай мен Хиддекелдің жағасында көрген аяндар қазір орындалу үстінде, әрі алдын ала айтылған барлық оқиғалар жуық арада жүзеге асатын болады.

«Даниялдың пайғамбарлықтары берілген кезде яһуди халқының қандай жағдайда болғанын қарастырыңдар. Исраил ұрпақтары тұтқында еді, олардың ғибадатханасы қираған, ал ондағы қызмет тоқтатылған болатын. Олардың діні құрбандық жүйесінің рәсімдеріне негізделіп қалған еді. Олар шынайы ғибадат рухын жоғалтып, сыртқы қалыптарды бәрінен маңызды етіп қойған болатын. Олардың құлшылық қызметтері пұтқа табынушылықтың дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарымен былғанған еді, әрі құрбандық рәсімдерін атқарғанда олар көлеңкеден арғы мәнге көз тікпеді. Олар адамдардың күнәлары үшін ұсынылған шынайы Құрбан — Мәсіхті танымады. Жаратқан Ие халықты тұтқындыққа түсіруге және ғибадатханадағы қызметтерді тоқтатуға әрекет етті, мұның себебі — сыртқы рәсімдер олардың дінінің бүкіл мазмұнына айналып кетпеуі үшін еді. Олардың ұстанымдары мен іс-тәжірибелері пұтқа табынушылықтан тазартылуға тиіс болды. Жүректен келетін қызмет қайта жандандырылуы үшін салттық қызмет тоқтатылды. Рухани нәрсе ашылуы үшін сыртқы салтанат алыстатылды.»

«Тұтқындықта болған елінде халық тәубемен Жаратқан Иеге бет бұрған кезде, Ол Өзін оларға танытты. Олар Оның қатысуының сыртқы көрінісінен айырылған еді; бірақ Әділдік Күнінің жарқын нұр шұғыласы олардың ойлары мен жүректеріне сәуле түсірді. Олар қорлану мен қайғы-қасірет ішінде Құдайға жалбарынғанда, Оның пайғамбарларына болашақтағы оқиғаларды ашып көрсететін аяндар берілді: Құдай халқын езушілердің күйреуі, Құтқарушының келуі және мәңгілік патшалықтың орнауы». Manuscript Releases, 16-том, 333–335-бб.

Ұлай өзенінің көрінісі соңғы күндер үшін берілген деген «факт» пайғамбарлықты зерттеушіден сол көріністе бейнеленген оқиғалар туралы алдын ала айтылғанды түсінуге күш салуды талап етеді. Ұлай өзенінің көрінісімен байланысты пайғамбарлық «істер» «қасиетті Рух» тарапынан «пайғамбарлықтың берілуінде де, әрі бейнеленген оқиғаларда да» «қалыптастырылған» болатын. Пайғамбар көрініс алған кезде онымен не болып жатқаны да, сондай-ақ пайғамбар айқындап көрсететін пайғамбарлық оқиғалар да зерттелуге тиіс; мұны екеуінің де соңғы күндерде орындалатынның пайғамбарлық бейнесі екендігін біле отырып істеу қажет. Алдыңғы үзінді Даниялдың «жеті мезгілдің» тұтқындығында болғанын мойындауымыз керектігін ерекше атап көрсетеді.

Даниял Аян кітабының он бірінші тарауындағы үш жарым күннің соңында өздерінің тұтқында екендерін мойындайтындарды бейнелейді; содан кейін олар тәубемен Жаратқан Иеге бет бұрып, Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы дұғаны орындайды, бағалыны арсыздан айырып, содан соң Жаратқан Ие Өзін оларға танытқанда, бытырап кеткендерді жинаймын деген уәдесін орындайды. Сонда олардың “назар аударатын басты

нысаны” “Мәсіхте ашылған Құдай” болады.

Ұлай өзені туралы аянның «бағыты» және оның Мәсіх «жобалаған» пайғамбарлық хабардың «құрылымына» қалай үлес қосатыны — біз қысқаша қарастырған алғашқы «дерек»; әрі келтірілген үзінді біздің басты мақсатымыз «Мәсіхте ашылған» Құдайдың аяны болуы тиіс екенін көрсетеді. Даниял кітабының сегізінші тарауында Мәсіх Ишая таныстырғандай түрде көрсетілмейді, яғни Ишая Мәсіхтің «аты Ғажайып, Кеңесші, Құдіретті Құдай, Мәңгілік Әке, Тыныштық Әміршісі деп аталатынын» мәлімдегендегідей емес. Даниял кітабының сегізінші тарауында Құдай Мәсіхте Палмони ретінде ашылады, бұл «Ғажайып Санаушы» немесе «Құпиялардың Санаушысы» дегенді білдіреді.

Осы «факт» «Палмони» есімінің «маңызы» қандай екенін, сондай-ақ сол есімнің пайғамбарлықтың «құрылысы» мен «жоспарына» қалай үлес қосатынын іздеуді талап етеді. Даниял кітабының сегізінші тарауындағы мойындалуға тиіс үшінші «факт» — Миллерит қозғалысының негізгі доктриналық тірегі дәл сол тарауда баяндалғандығы. Миллердің ең жарқын асылы он төртінші аяттан табылды, сондықтан біз қазір орындалу үдерісінде тұрған Ұлай өзені туралы көрініске сол «фактінің» қандай «маңыз» түсіретінін ұғынуға ұмтылуымыз керек.

Миллердің түсінде табыт оның бөлмесінің ортасындағы үстелдің үстіне қойылған кезде, ол күннің жарығындай жарқырады; бірақ соңғы күндері сол табыт үлкенірек болып, Миллердің үстеліне алғаш қойылған сәттегіден он есе жарығырақ жарқырайды. Миллериттер қозғалысының орталық діңгегін қамтитын Ұлай өзені туралы аянда не бар, соңғы күндері сол ілімнің нұрын он есе арттыратын? 1798 жылғы ақырзаман уақытында ашылмаған, бірақ соңғы күндері ашылатын не нәрсе? Уайт ханым «қазір орындалу үдерісінде» деп айтатын Ұлай өзені аянының «оқиғалары» қандай?

Егер біз осы алғашқы үш ақиқатты ашық түрде бір жерге тоғыстырсак (Ұлай туралы көрініс, Мәсіхтің Палмони ретінде ашылуы және негізгі ілімдік тірек), онда Ұлай өзені туралы көріністі зерттеуімізге ықпал ететін қарапайым бір алғышартты қабылдауға дайын болуымыз керек. Осы біріктірілген ақиқаттар көргісі келетіндерге 1798 жылы мөрі ашылған хабардың “уақытқа ілінген” хабар болғанын көрсетеді. Алдын ала айтылған уақыт пайғамбарлығының элементінсіз Миллердің хабары өмір сүрмес еді.

Осы тарауға қатысы бар төртінші «дерек» — миллериттердің пайғамбарлық уақытқа негізделген хабарды ұсынғандығы. Осы деректі айқындап көрсету үшін, Құдай Мәсіхте он үшінші және он төртінші аяттарда Ғажайып Санаушы (Палмони) ретінде ашылды. Аян тек он төртінші аяттағы екі мың үш жүз күннің аяқталуы ретінде 1844 жылғы 22 қазанды ғана айқындаудан тұрды деген ой — Құдайдың Мәсіх арқылы Палмони ретінде ашылуы туралы аянға суық су құйғанмен бірдей.

Адвентизмнің теологтары Даниял кітабының сегізінші тарауының он үшінші аятындағы сұрақтың маңызын көміп тастау үшін барынша тырысып бақты; мұндағы мақсаттары — өздерінің ертегілерден жасалған тағамына сондай бір реңк беру, сол арқылы құлағы қыштитын, тәлімсіз жандарды Адвентизмнің орталық тірегіне байланысты ақиқаттар

жөнінде алаңдаудан сақтап қалу.

Барлық басқа аяттардан жоғары, Адвент сенімінің әрі іргетасы, әрі орталық тірегі болған Жазба мына мәлімдеме еді: «Екі мың үш жүз кеш пен таңға дейін; содан кейін киелі орын тазарады». [Даниял 8:14.] Бұл сөздер Иеміздің жуық арада келуіне сенгендердің бәріне таныс болатын. Мындағандардың аузымен бұл пайғамбарлық олардың сенімінің ұраны ретінде қайта-қайта айтылды. Онда алдын ала айтылған оқиғаларға өздерінің ең жарқын үміттері мен ең қымбат арман-тілектері тәуелді екендігін бәрі сезінді. Бұл пайғамбарлық күндердің 1844 жылдың күзінде аяқталатыны көрсетілген еді. Сол кезде, христиан әлемінің қалған бөлігімен бірдей, адвентистер жердің өзін, не оның белгілі бір бөлігін киелі орын деп санады. Олар киелі орынның тазартылуын ұлы ақырғы күннің оттары арқылы жердің тазаруы деп түсінді, әрі мұның екінші келу кезінде жүзеге асатынына сенді. Осыдан Мәсіх 1844 жылы жерге қайта оралады деген қорытынды шықты.

«Бірақ белгіленген уақыт өтіп кетті, ал Иеміз көрінбеді. Сенушілер Құдай Сөзінің жаңылмайтынын білді; демек, қателік пайғамбарлықты түсіндірулерінде болуы керек еді; бірақ қате қай жерде еді? Көптеген адамдар 2300 күннің 1844 жылы аяқталғанын жоққа шығару арқылы қиындық түйінін ойланбай қиып тастады. Бұған Мәсіхтің өздері күткен уақытта келмегенінен басқа ешбір себеп келтіріле алмады. Олар: егер пайғамбарлық күндер 1844 жылы аяқталған болса, онда Мәсіх жерді отпен тазартып, сол арқылы киелі орынды тазарту үшін қайтып келер еді; ал Ол келмегендіктен, ол күндер аяқталмаған болуы керек, — деп дәлелдеді.»

«Бұл қорытындыны қабылдау пайғамбарлық мерзімдердің бұрынғы есебінен бас тарту дегенді білдіретін. 2300 күн Иерусалимді қалпына келтіру және қайта салу туралы Артаксеркстің бұйрығы күшіне енген кезде, б.з.д. 457 жылдың күзінде басталады деп анықталған еді. Осыны бастау нүктесі ретінде алғанда, Даниял 9:25–27-де осы мерзімнің түсіндірмесінде алдын ала айтылған барлық оқиғаларды қолдануда толық үйлесім бар еді. Алпыс тоғыз апта, яғни 2300 жылдың алғашқы 483 жылы, Мәсіхке, Майланғанға дейін жетуге тиіс еді; және Мәсіхтің шомылдыру рәсімінен өтуі мен Киелі Рух арқылы майлануы, б.з. 27 жылы, бұл көрсетілімді дәлме-дәл орындады. Жетпісінші аптаның ортасында Мәсіх қиылып тасталуға тиіс еді. Өзінің шомылдыру рәсімінен өткенінен кейін үш жарым жыл өткен соң, Мәсіх б.з. 31 жылдың көктемінде айқышқа шегеленді. Жетпіс апта, немесе 490 жыл, әсіресе яһудилерге қатысты болуға тиіс еді. Осы мерзім аяқталған кезде, бұл халық Мәсіхтен бас тартуын Оның шәкірттерін қудалау арқылы бекітті, ал елшілер б.з. 34 жылы басқа ұлттарға бет бұрды. Осылайша 2300 жылдың алғашқы 490 жылы аяқталған соң, 1810 жыл қалатын еді. Б.з. 34 жылдан бастап 1810 жыл 1844 жылға дейін созылады. “Сонда, — деді періште, — киелі орын тазартылады”. Пайғамбарлықтың бұған дейінгі барлық көрсетілімдері белгіленген уақытта күмәнсіз орындалған еді. Осы есеп бойынша, 1844 жылы киелі орынның тазаруына сәйкес келетін қандай да бір оқиғаның орын алғаны көрінбегенінен басқа, бәрі анық әрі үйлесімді еді. Күндер сол уақытта аяқталды дегенді теріске шығару бүкіл мәселені шатастырып, пайғамбарлықтың айқын орындалулары арқылы орныққан ұстанымдардан бас тартуды білдіретін.»

«Бірақ Құдай Ұлы Адвент қозғалысында Өз халқын жетелеп келді; Оның құдіреті мен даңқы бұл іске серік болды, әрі Ол оның қараңғылық пен түңілу ішінде аяқталып, жалған да ессіздікке құрылған дүрлігу ретінде айыпталуына жол бермес еді. Ол Өз сөзінің күмән мен белгісіздікке батырылуына жол бермеді. Көптеген адамдар пайғамбарлық кезеңдер жөніндегі бұрынғы есептеулерінен бас тартып, соған негізделген қозғалыстың дұрыстығын теріске шығарғанымен, өзгелері Киелі Жазбалармен және Құдай Рухының куәлігімен расталған сенім мен тәжірибенің тұстарынан бас тартуға құлықсыз болды. Олар пайғамбарлықтарды зерттеуде түсіндірудің дұрыс қағидаларын ұстандық деп сенді және өздеріне ашылған ақиқаттарды берік ұстанып, Киелі кітапты зерттеудің сол жолын жалғастыру — өздерінің парызы деп білді. Олар шын жүректен дұға ете отырып, өз ұстанымдарын қайта қарады және өз қателіктерін табу үшін Киелі Жазбаларды зерттеді. Пайғамбарлық кезеңдерді есептеулерінен ешбір қате көре алмағандықтан, олар ғибадатхана туралы мәселені неғұрлым мұқият зерттеуге бағытталды». Ұлы тартыс, 409, 410.

Улай өзені туралы аян айқындалатын сол үзіндіде Уайт қарындас бізге: «Құдай Сөзін әлдеқайда тереңірек зерттеу қажет», — деп хабарлаған. Теологтар «Ұлы Күрестен» алынған алдыңғы үзіндідегі «пайғамбарлық кезеңдер» тақырыбын Уайт қарындас өз түсіндірмесін шектеп отырған «пайғамбарлық кезеңдер» екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықтың аясында көрініс тапқан бес пайғамбарлық дегендей етіп ұсынады. Өйткені, олардың айтуынша, сол пайғамбарлықтардың төртеуі аталған үзіндіде нақты қарастырылады. Алайда бұл тақырыпты «әлдеқайда тереңірек зерттеу» Уайт қарындастың жазбаларындағы көпше түрде қолданылған «пайғамбарлық кезеңдер» тіркесі, шындығында, 1844 жылғы 22 қазанда орындалуға тиіс болған екі пайғамбарлыққа неғұрлым дәл қатысты екенін көрсетеді.

Габриел Даниялға жиырма үш жүз жылдықтың бір бөлігі болып табылатын бес нақты уақыттық пайғамбарлықты көрсетті. Біріншісі қырық тоғыз жылды айқындайды, сол кезде «көшелер мен қамал қабырғалары ауыр заманда қайта салынады». Екіншісі — б.з.д. 457 жылғы бастау нүктесінен кейінгі төрт жүз сексен үш жыл өткен соң Мәсіхтің шомылдыру рәсімінен өтуі. Үшіншісі — Оның айқышқа шегеленуі; төртіншісі — яһуди халқына арнайы бөлініп берілген төрт жүз тоқсан жылдың соңында Ізгі хабардың басқа ұлттарға баратынын көрсетті; ал бесінші, тек бесінші ғана, уақыттық пайғамбарлық 1844 жылғы 22 қазанда аяқталды. Алдыңғы төрт уақыттық пайғамбарлықтың барлығы 1844 жылдан әлдеқайда бұрын аяқталған еді. Ендеше, Уайт ханым 1844 жылы аяқталуға тиіс болған «пайғамбарлық мерзімдер» деген көпше түрдегі тіркесті қолданғанда, шын мәнінде нені меңзейді?

Миллериттердің алғашқы түңілуіне тоқтала отырып, ол сол сұрақтың жауабын анықтайды:

«Мен Құдай халқының қуанышты үмітпен өз Иелерін күтіп тұрғанын көрдім. Бірақ Құдай оларды сынамақ болып белгіледі. Оның қолы пайғамбарлық кезеңдерді есептеудегі бір қателікті бүркемелеп тұрды. Өз Иелерін күтіп жүргендер бұл қателікті аңғармады, сондай-ақ сол уақытқа қарсы шыққан ең білімді адамдар да оны көре алмады. Құдай Өз халқының үміттері ақталмай қалатындай жағдайға ұшырауын белгілеген еді. Уақыт өтіп кетті, және Өз Құтқарушыларын қуанышты үмітпен күткендер қайғыға түсіп, рухтары түсті; ал Исаның келуін сүймеген, бірақ бұл хабарды

қорқыныштан қабылдағандар, Оның күтілген уақытта келмегеніне риза болды. Олардың мойындауы жүрекке әсер етіп, өмірді тазарта алмаған еді. Уақыттың өтіп кетуі сондай жүректерді әшкерелеуге әбден лайықты түрде есептелген болатын. Құтқарушыларының көрінуін шын сүйген қайғылы, үміті үзілгендерді мазақ етіп, келеке етуге алғаш солар бет бұрды. Мен Құдайдың Өз халқын сынап, сыналуды сағатында кейін шегініп, кері бұрылатындарды әшкерелеу үшін оларға жүрек түбін тексеретін сынақ беруіндегі даналығын көрдім.»

“Иса және бүкіл көктегі қосын өз жандары сүйген Тұлғаны көруді тәтті үмітпен аңсап күткендерге жанашырлық пен сүйіспеншілікпен қарады. Періштелер олардың айналасында қалықтап жүрді, сын сағатында оларды демеу үшін. Көктен келген хабарды қабылдауды елемегендер қараңғылықта қалдырылды, әрі Құдайдың қаһары оларға тұтанды, өйткені Ол көктен жіберген нұрды олар қабылдамады. Адал болған, бірақ Иелерінің неге келмегенін түсіне алмаған сол түңілген жандар қараңғылықта қалдырылған жоқ. Олар тағы да пайғамбарлық мерзімдерді зерттеу үшін Киелі кітаптарына жетелеп әкелінді. Жаратқан Иенің қолы сандардан алынып, қате түсіндірілді. Олар пайғамбарлық мерзімдердің 1844 жылға дейін жететінін көрді, әрі пайғамбарлық мерзімдердің 1843 жылы аяқталатынын көрсету үшін өздері келтірген сол дәлелдердің олардың 1844 жылы аяқталатынын дәлелдейтінін ұқты.” Early Writings, 235–237.

«Пайғамбарлық мерзімдер» бастапқыда миллериттер 1843 жылға дейін созылады деп сенген, ал шын мәнінде «1844 жылға дейін жеткен» сол «пайғамбарлық мерзімдер» еді. 1844 жылға дейін жеткен «пайғамбарлық мерзімдер» — үш пайғамбарлық мерзім, және олардың бәрі де Хабақұқтың кестелерінде бейнеленген. Сол үш мерзімнің біреуі 1844 жылға тек «тиіп өтеді», ал қалған екеуі 1844 жылғы 22 қазанға дейін жетеді. Мың үш жүз отыз бес күн дәл 1844 жылдың ең алғашқы күніне дейін жетті; сол кезде миллериттердің алғашқы түңілуі келіп жетті, әрі Хабақұқ кітабының екінші тарауындағы да, Матайдың жиырма бесінші тарауындағы он қыз туралы астарлы әңгімедегі де кідіру уақыты басталды.

Даниял кітабының сегізінші тарауының он төртінші аятындағы екі мың үш жүз күн 1844 жылғы 22 қазанға дейін жетті, әрі Яһуданың оңтүстік патшалығына қарсы айтылған «жеті уақыттың» екі мың бес жүз жиырма жылы да сол жерде аяқталды. Палмони Даниялдың сегізінші тарауының он үшінші аятында өзін Ғажайып Санаушы ретінде таныстырады, ал содан кейін ол алға тартқан пайғамбарлық «құрылым» мен «жоспар» өзара байланысқан кемінде он уақыттық пайғамбарлықты қамтыды.

Келесі мақалада біз осы ақиқаттарды бұдан әрі қарастыра бастаймыз.

«Мәсіх дүниеге ақыл мен жанға ойылып жазылуға тиіс бір сабақты берді. “Мәңгілік өмір деген — Сені, жалғыз шынайы Құдайды, әрі Өзің жіберген Иса Мәсіхті танулары”, — деді Ол. Бірақ Шайтан адам баласының санасына әсер етіп: мынаны не ананы істе, сонда құдайлардай боласындар, дейді. Ол алдамшы пайымдауларымен Адам мен Хауа ананы Құдай сөзінен күмәндандыруға және оның орнына заңбұзушылық пен мойынсұнбаушылыққа жетелеген бір теорияны қабылдатуға итермеледі. Оның сол

софистикасы бүгін де Едемдегі істегенін істеп отыр. Мәсіх біздің дүниемізге келгенде, Ол Өз шіркеуінің іргетасы ретінде кішіпейіл балықшыларды таңдады. Осы шәкірттеріне Ол Өз Патшалығы мен миссиясының табиғатын түсіндіруге тырысты. Бірақ олардың түсінігінің шектеулілігі Оған тежегіш болды. Олар дін мұғалімдері мен парызшылдардың сөздерін қабылдап келген еді, сондықтан сенгендерінің көбі жалған болатын. Мәсіхтің оларға айтар сөзі көп болса да, Ол жеткізуді қатты қалағанның көбін олар тыңдап, қабылдай алмады.»

«Мәсіх осы заманның діншілдерін қате көзқарастарға соншалық толы күйде табады, сондықтан олардың санасында ақиқатқа орын жоқ. Беріліп отырған тәлім-тәрбиемен бірге ұстаздар имансыз авторлардың көзқарастарын араластырады. Осылайша олар жастардың санасына арамшөп септі. Олар жасқа да, кәріге де ұсынылмауға тиіс пікірлерді айтып таратады, өздерінің қандай тұқым сеуіп жатқанын, не соның нәтижесінде қандай өнім жинауға мәжбүр болатынын еш ойламайды». Review and Herald, 1900 жылғы 3 шілде.